Contributed by Jan Verbruggen
zondag, 13 juni 2004 -

De Europese en regionale verkiezingen van 13 juni zijn uitgedraaid op een gitzwarte zondag. Terwijl Guy Verhofstadt in 1999 bij de start van de paars-groene regeringen nog stelde dat die formule een achteruitgang van het Vlaams Blok zou inluiden, is nu het tegendeel gebleken.

Het Vlaams Blok stijgt zowat in heel het land, met enorme uitschieters in Antwerpen en Oost-Vlaanderen (Waasland). Dat Blok stijgt globaal in Vlaanderen met 8 procent ten opzichte van 1999 en 5 procent ten opzichte van 2003. De partij strandt op zo'n 24 procent van de stemmen. Enkel het kartel van CD&V en de rechtse, nationalistische NVA doet ietsje beter en behaalt 26 procent van de stemmen. Hiermee lijkt dat kartel niet écht te hebben kunnen profiteren van de achteruitgang van de regeringspartijen SP.A en VLD. Tijdens de komende dagen en weken zal de SAP op deze site uitgebreidere analyses brengen van de kiesresultaten.

Groen! krabbelt overeind en haalt nu wél de kiesdrempel. De partij kan weer een eigen fractie vormen in het Vlaams Parlement en ook Bart Staes kan verder blijven zetelen in het Europees Parlement. Het is echter de vraag of Groen! de komende weken zal blijven weerstaan aan de lokroep van de andere partijen om mee een regering te vormen met twee grotere partners. Indien Groen! eruit blijft schiet enkel de tripartite over als mogelijkheid, met Vlaams Blok en Groen! in de oppositie. Het valt nog wat af te wachten welke koers de groene partij nu wil gaan volgen.

Radicaal links scoort zeer zwak, PvdA en LSP behalen respectievelijk 0,6 en 0,3 procent van de stemmen. Ondanks de gebruikelijke peptalk is radicaal links nog nooit zo afwezig geweest in een electorale campagne. Uiteraard zit daar ook de ondemocratische kiesdrempel, ingevoerd door de paars-groene partijen, voor veel tussen. Er is hoe dan ook nood aan een debat binnen antikapitalistisch links over een uitweg uit deze crisis. De SAP blijft in dat kader ook na 13 juni verwijzen naar buitenlandse voorbeelden. Noteer dat bijvoorbeeld in Portugal het Links Blok, een samenwerkingsverband van radicaal links, nu ook een Europees parlementslid behaalde.

Het is duidelijk dat met deze uitslag de wind volop van rechts komt. De verliezende VLD wijt de achteruitgang aan een te makke houding en roept nu op om zelf veel meer de thema's van het Blok te bespelen. 70 procent van de kiezers in Vlaanderen gaf zijn stem aan CD&V-NVA, VLD of Vlaams Blok. Een kwart stemt Blok. Deze verrechtsing wordt stilaan dramatisch en kan enkel maar tegengehouden worden door een offensieve linkse politiek die de sociale noden terug vooropstelt.
Op dat vlak valt opdat ook SP.A in de klappen deelt. De Europese lijst getrokken door Mia Devits scoort ronduit zwak en eindigt op een goede 17 procent van de stemmen (vierde partij). Ook aan het fenomeen Stevaert zijn er grenzen. Na Groen! lijkt nu dus ook SP.A afgerekend te worden op haar neoliberale regeringsbeleid. Alleen blijft de afwezigheid van een geloofwaardig links leiden tot de ene extreem-rechtse overwinning na de andere. En de bestaande radicaal linkse partijen zijn elk apart niet in staat om hierop een antwoord te bieden.